

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Hieronymi comm. in Esaiam lib. VI-XIII - Cod. Aug. perg.
72**

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Liber VIII

[urn:nbn:de:bsz:31-1558](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1558)

impubliu. & dir p̄r gent̄ habitato s̄reius. induer saloca p̄s̄m̄is
 ut supplicis destinati; tunc nulla est diu sitas in nobilē & ignobi
 le. seccor dote & laicu. s̄ruū & dominū. ancilla. & domina. diuitē
 & paup̄s̄. f̄nd̄re to s̄ & s̄i qui s̄ualis̄o p̄s̄m̄it. om̄ tē utq; uen
 dēn̄; om̄n̄um s̄p̄ quo st̄c̄bunt an lē t̄y bu n̄al x̄p̄i n̄ d̄c̄nt accep
 tiop̄sonas. apud d̄m; de quo & iob eisdē p̄p̄ modū uerbis loquit̄;
 paruus & magni ibi sunt & s̄ruus n̄ timēt d̄n̄m suū; & saluator in
 euēgeliō. cui omne iudiciū traditū ē. plēno s̄p̄m̄onē testific̄;
 dissipabit̄ ergo terrē & omnia t̄p̄na op̄s̄ s̄c̄d̄igēnt̄ ad nihilū;
 ut abolita imagine choic̄p̄ maneat imago sup̄ celestis; p̄m̄ s̄n̄
 homo d̄l̄r̄re t̄p̄n̄. & s̄c̄undus d̄ celo celestis; qualis t̄p̄n̄. ac
 l̄er & t̄p̄n̄; & quic̄lis sup̄ celestis. t̄c̄d̄er & sup̄ celestis; ut sic por
 tiam̄ imaginē t̄p̄n̄. postemur imaginē sup̄ celestis; unde idē
 ap̄stolus loquit̄; c̄ro & s̄c̄nguis s̄c̄gnū d̄i non possidebunt; non
 quo s̄c̄undum h̄c̄ & l̄icos disp̄s̄iet nature corporū. Sed quo cor
 ruptiuum hoc inducet incorruptionē. & mo s̄t̄de hoc induat
 in mostalitate; & h̄c̄ omnia fiēt. quia quod futurū ē. p̄r p̄s̄
 ph̄ & d̄n̄ s̄ locutus. luxit & defluit terrē. & infima t̄c̄st;
 defluxit orbis. infima t̄c̄e altitudo populit̄ t̄p̄n̄. & terrē int̄
 f̄ct̄c̄e ab h̄c̄bitatorib; suis; lux; luxit terrē. corruptus ē orbis;
 luxerunt & celsi t̄r̄c̄e. t̄r̄c̄e aut̄ egit impie p̄p̄t̄ h̄c̄bitator̄ suos;
 d̄i superbis resistit. & humilib; d̄c̄t̄ gr̄c̄tiam; unde p̄n̄ma s̄n̄
 t̄nt̄c̄e est contr̄ceos qui & celsi sunt terrē. ut infimēntur uni
 uers̄e quic̄enunc f̄ct̄c̄e sunt. propter eos qui sanguinē sangui
 ni miscerunt. in mor̄ em̄ sanguinis abel̄ inter f̄ctorum cruo
 sem̄ ad d̄m̄ damase fecerunt. qui t̄r̄c̄s̄ ḡs̄s̄i sunt. legē s̄m̄
 t̄c̄c̄erunt iud̄ dissipaerunt f̄oedus s̄m̄ p̄t̄c̄m̄. propter
 hoc maledictio uocabit̄ terrē. & p̄ccabunt habitatores eius;
 ideo s̄c̄n̄t̄ cultores eius. & s̄ol̄ in quentur homines pauci;
 lux; quic̄ p̄cc̄ uer̄c̄at̄ sunt legem̄ mut̄c̄erunt p̄cc̄cept̄a
 test̄c̄m̄ s̄r̄tum & d̄ s̄m̄. propter hoc maledictio uocabit̄
 terrē. quic̄ p̄cc̄auerunt habitatores eius; ideo paup̄s̄
 erunt habitatores terrē. & dimittentur homines pauci;
 iud̄iant iud̄. qui se solar̄ accepisse legem̄ d̄n̄i gl̄or̄antur.

quod uniuersa sp̄m̄ gētes totusq; orbis naturalem accepit
legē. & idcirco postea lex deditur p̄ moysē. qui ap̄ malā dīssipa
tū est. de qua apostolus loquitur; Cum enim gētes que non ha
bent legē. nec tunc literas. quae legis sunt faciunt. isti legē non
habent. ipsi sibi sunt lex. qui ostendunt opus legis scriptum in cor
dibus suis. qui igitur has leges obseruauerunt. p̄ se misericorditer
quod gl̄corint exē sustinebunt que nunc se sermo prophēticus cō
minetur. & quomodo in principio benedixit omnī creature
quem fecerit. sic in consummatione mundi maledicet his qui
terreni sunt. & non fuerunt peregrini sed habitatores terrae.
& in excip̄tibus. qui oblitū conditionis sup̄. contraxerunt
furore beccati sunt. & paucissimi manebunt qui habebunt ima
ginem super celestis. siue iuxta h̄c. pauci p̄ se erunt habitato
res terrae. quia spiritus dei diuites perdidit. lux in
uindicta infirmitate utitur. ingenuerunt omnes qui libe
rentur corde cessauit gaudium tympanorum. qui dicit soni
tus libentium. conticuit dulcedo cithararum cum cantico. non
bibent uinum. amaro est potio bibentibus illis. Ad h̄c est ci
uitas uenitatis. clausa est omnis domus nullo introitu. die
mor erit super uino. in plateis desolatis omnis libentia. tunc
licitum est gaudium terrae. & felicitas in urbe solitudo. & ca
lamitates opprimet postea. quia h̄c erunt in medio terrae in
medio populorum. in consummatione mundi p̄ se terrarum
deliciarum. recordatio erit martha cruciatuum. unde & di
ues ille in conuiuio purpuratus. qui seceperit bonae suae inui
tiae suae. eleuans oculos suos de in fano. luciferum cōstitit in se
quo. & dñs in se p̄ans diuites & luxū hos ceteros. ridentes. lo
quitur in euangelio; Uice uobis diuites. quō seceperis con solue
tionem uestram; Uice uobis qui nunc seceperis. quō erunt
& is. Uice uobis qui nunc dicitis. qui clugebitis & flebitis. quan
do igitur fuerit resurrectio mortuorum & iudicium. ad h̄c est
dies. Tunc clugebit uinum atq; uindicta. de qua moyses loqui
tur; de uinea sodomorum uinea eorum. de gomorre; uice uox
uice fellis. botrus amaritudinis eorum; furor draconū uinum

eorum & furor aspidum insanabilis. tunc omnis potio. siue uitho
 brace dicitur sicere id est heby & lac. quae stictum in bris ouer
 tit. & homines uigilare non potitur. & in cunctis comatibit.
 quae ad tempus uentibus semellam bratur. & in nouissimo a
 maior felle repp & dur. tunc omnis dulcedo lictentium. &
 t. ympa norum. ecc cithae & sonitus in plantum u est dur. ecc
 gmitum. Ingeremus hoc testimoniu his qui in conuiciis non
 solum gula & ebri & lacte. sed & cibus; luxuriant. ut per om
 nes sensus anime fortitudo mollescat. ut t & dur ciuitas uic
 nitatis. siue omnis ciuitas. ut spiritus b eob yllon quae sedet in
 septem montibus pur puritae cuius supplicia in epe calipsi. io
 hecennis legimus. pulc & eq. dixit urbem uentitatis. si dnm de
 caelo & terrae. & de omnib; quae ter & ha sunt dicitur. uanitas
 uanitatum omnia uanitates. quae totum uicis hoc de una urbe
 dicendum est. quae totius orbis peccata modica est. tunc domus qua
 rum nunc sunt cuncta. lic quae ha & p capibus absq; tecto &
 tu gno f & g o m o n tibus. pcc & l o s e r u m u o s t i u n t u r m a r
 morum existis. & s & a t i e b o n s n i t o s e s p l a n t i s n a n o b u n t
 uic uice. dicitur est in plicetis super uino. non in a t t e & in an
 gustia uice quae ducit ad uitam. sed in lictae & spacciosa. quae
 ducit ad mortem. super uino & ebri & lacte erroris eorum qui
 dormierunt somnum suum. & in uentibus nihil omnes uiri
 diuitiarum in manibus suis. tunc lectum e quippe in celos gicu
 dium. terrae. & felicitate est in urbe quondam celeberrima sol
 tudo. & postea uicrum f & e q u a n t i u m. per quae populorum in
 fluebent agmina opprim & habitatorum caelicitatis. & ut
 sci & n u s p e r s p i c u e d e t o t i u s o r b i s i n t e r t u n u n t i a s. i n t u l t.
 hec & erunt in medio terrae. in medio g & n t i u m siue populosa;
 Quomodo si peccato lius. quae se manserunt & curantur
 & o l e a & r e c c m u c u m f u b y t f i n i t a u i n d e m i c e. h i l a c c e b u n t u o
 e m s u e m e t q; l e u d a b u n t a u m g l o f i c a t u s f u b y t d n s i n n i d n t
 d e m e r i p r o p t e r h o c i n d o c t y n i s g l o n f i c a t e d n m i n s u l t
 m e r i s n o m e n d n i d i i s r a e l. q u e n t u m a b h e b r e i c i c u s h i o t e.
 in hoc loco septuaginta dist & t r e n s l a t i o. s e q u e n t i a b a m o n s

trebunt. lxx; Quomodo si quis & c. at oliuam. sic & c. uti & c. or
& si quis escat uindemia; isti d. i. m. o. s. e. uociferantur; quicquid
soliti fuerint super terram. laudabuntur simul cum gloria
dñi. conturbabitur & c. u. m. a. n. s. p. r. o. p. t. e. r. e. a. g. l. o. r. i. a. d. n. i. i. n. i. s. u.
l. i. s. & c. m. a. r. i. s. i. n. o. m. e. n. d. n. i. g. l. o. r. i. o. s. u. m. & c. d. n. i. d. i. i. r. t. i. s. o. l. i. c. i. t. i. s. h. o.
minibus p. c. u. a. s. q. u. a. n. d. o. m. a. l. e. d. i. c. t. i. o. u. o. r. a. b. u. n. t. t. e. r. r. e. m. & i. n. u. r.
b. e. f. u. e. r. u. n. t. s. o. l. i. t. u. d. o. & h. a. e. c. u. n. i. u. e. r. s. e. c. o. n. t. i. g. e. n. t. i. n. m. e. d. i. o. t. e. r.
r. e. i. n. m. e. d. i. o. p. o. p. u. l. o. r. u. m. & g. e. n. t. i. u. m. t. u. e. n. t. e. & c. s. e. o. r. u. m. p. a. u.
c. i. t. i. e. r. d. & q. u. i. b. u. s. d. n. i. l. o. q. u. i. t. u. r. i. n. d. i. c. i. n. g. e. l. i. o. m. u. l. t. i. u. o. c. a. t. i. p. a. u.
e. l. e. c. t. i. & t. i. e. m. u. e. h. e. n. t. i. s. p. r. e. s. s. u. r. e. i. u. s. t. o. r. u. m. u. t. t. e. n. p. t. e. n. t. u. r.
s. i. f. i. e. s. p. o. t. e. s. t. & i. u. e. m. e. l. e. c. t. i. d. i. & p. a. u. c. i. t. a. s. e. o. r. u. m. b. e. c. c. i. s. o. l. i. u. a.
r. u. m. r. e. c. r. i. s. s. i. m. i. s. c. o. n. p. r. e. s. s. u. r. u. r. q. u. i. e. d. e. u. m. & c. u. s. s. e. f. u. e. r. u. n. t. e. t. q. u. i.
d. e. m. & c. s. e. u. i. x. p. a. u. c. e. s. t. a. n. t. i. n. r. e. m. o. r. u. m. e. a. c. u. m. i. n. e. & q. u. o. m. o.
d. o. c. u. m. f. u. e. r. u. n. t. f. i. n. i. t. a. u. i. n. d. e. m. i. a. s. o. l. e. n. t. p. a. u. p. e. r. e. s. e. g. e. s. t. e. t. e. c. o. g. e. n.
t. e. u. e. c. c. u. a. s. c. i. r. c. u. m. i. s. t. e. u. i. t. o. s. & p. a. u. c. a. u. u. a. r. u. m. g. r. e. n. a. c. o. l. l. i. g. e.
r. e. h. u. i. g. i. t. u. r. q. u. i. s. t. a. n. c. e. n. s. e. n. t. & p. o. s. t. u. i. n. d. e. m. i. c. e. m. m. u. n. d. i.
a. t. q. u. e. p. r. e. s. s. u. r. a. m. m. a. n. u. s. q. u. i. d. i. c. i. t. a. n. t. i. c. h. r. i. s. t. i. p. e. r. s. e. q. u. e. n.
t. i. s. e. f. f. u. g. e. r. e. s. i. u. e. p. o. s. t. e. i. n. m. i. n. e. n. t. i. s. e. r. d. o. s. e. r. l. e. u. e. c. b. u. n. t.
u. o. c. e. s. s. u. c. e. s. i. n. s. u. b. l. i. m. e. d. n. i. q. u. o. l. a. u. d. a. b. u. n. t. q. u. a. n. d. o. u. e. n. i. e. n. t.
d. n. i. i. n. g. l. o. r. i. e. p. e. c. t. r. i. s. s. u. i. c. u. m. a. n. g. e. l. i. s. & d. i. u. i. d. e. n. t. i. n. s. u. e. c.
m. a. i. e. s. t. e. t. e. r. e. g. n. e. n. t. e. n. t. e. n. t. T. u. n. c. h. i. n. n. i. b. u. n. t. i. n. e. q. u. o. r. u. m. s. i. m. i. l. y.
t. u. d. i. n. e. l. e. c. t. i. t. a. e. m. a. g. n. i. t. u. d. i. n. e. g. e. n. t. i. e. n. t. e. s. & h. i. n. n. i. b. u. n. t.
d. e. n. a. r. i. h. u. i. u. s. s. e. c. u. l. y. p. r. o. p. t. e. r. e. a. q. u. i. n. u. n. c. i. n. s. c. r. i. p. t. u. r. i. s. s. e. i. t.
e. r. u. d. i. t. i. e. s. t. i. s. & s. e. i. t. i. s. u. o. b. i. s. i. n. t. e. n. t. u. m. g. a. u. d. i. u. m. t. i. e. n. t. i. e. q. u. e.
p. r. o. p. t. e. r. e. s. e. r. u. e. r. e. i. n. d. o. c. t. y. n. i. s. g. l. o. r. i. f. i. c. a. t. e. d. n. i. m. a. u. d. i. e. n. t. e. s.
i. l. l. u. d. q. u. o. d. s. c. r. i. p. t. u. m. e. q. u. i. g. l. o. r. i. e. t. u. r. i. n. d. n. o. g. l. o. r. i. a. & u. r. i. n. e.
q. u. i. c. q. u. e. m. i. n. t. e. r. r. e. c. i. u. d. e. s. s. e. d. i. n. s. u. l. i. s. i. d. e. s. t. i. n. e. c. l. e. s. i. u. s. h. u. i. u. s.
m. e. n. t. i. s. & s. e. c. u. l. i. i. n. q. u. i. b. u. s. b. e. n. e. d. i. c. i. t. u. r. e. t. q. u. i. l. a. u. d. e. t. u. r. n. o.
m. e. n. d. n. i. d. i. q. u. o. n. d. a. m. i. s. r. t. s. i. u. e. h. o. m. i. n. i. s. u. i. d. e. n. t. i. s. d. n. i. i. u. x. t. a. l. x. x.
O. m. n. i. e. q. u. a. e. d. e. s. e. i. s. i. n. t. o. l. l. e. g. i. m. u. s. s. e. f. o. r. t. i. p. o. s. s. u. n. t. a. d. i. m. p. i. o. s.
q. u. o. d. c. u. m. f. u. e. r. u. n. t. f. i. n. i. t. e. u. i. n. d. e. m. i. a. t. u. n. c. i. l. l. i. d. a. m. a. n. t. i. n. s. u. p. p. l. y.
c. i. u. s. c. o. n. s. t. i. t. u. t. i. q. u. i. a. u. t. e. n. d. i. c. e. s. e. n. t. i. m. p. i. o. r. u. m. n. u. m. e. r. u. m.
l. a. u. d. e. n. t. u. r. i. n. g. l. o. r. i. a. d. n. i. & c. o. n. t. u. r. b. e. n. t. u. r. e. q. u. a. e. p. o. p. u. l. o. r. u. m.
h. u. i. u. s. s. e. c. u. l. y. a. f. i. n. i. b. u. s. t. e. r. r. e. l. e. u. d. e. s. a. u. d. i. u. i. m. u. s. g. l. o. r. i. a. m.

quam secundo dixit & Nummā mihī sēp̄lum mēdum mihī quia
omnes p̄p̄uam cāti sunt legem dī. & nequaquam dñi p̄oia differ
tur. n̄c future p̄o dicitur sed in m̄n̄d̄. & h̄c bitio p̄o t̄rice.
captos t̄n̄d̄. cum q: s̄p̄tucub̄nt fugisse & alio incidit in aliud.
& quocum q: uis̄t̄ s̄nt. in p̄n̄d̄n̄l̄m iram dñi non d̄ced̄nt. qui
c̄c̄at̄ r̄c̄o t̄c̄o d̄o s̄c̄o l̄s̄i c̄o p̄o s̄t̄ s̄nt. & concurt̄nt̄ fundam̄n̄
t̄o t̄o r̄c̄o. con fric̄tione con fr̄nḡl̄ur t̄o r̄c̄o. con tr̄tione
con t̄r̄l̄ur t̄o r̄c̄o. c̄o m̄o tione commouebitur t̄o r̄c̄o. agit̄
tione agit̄bitur t̄o r̄c̄o sicut ebrius. & c̄u f̄s̄l̄ur quā s̄t̄ ab̄
naculum unius noctis. & ḡricuabit eam iniquitas sua. & corrud̄
& n̄c̄ d̄ic̄i c̄t̄ p̄o s̄ur ḡic̄t. p̄o p̄o r̄e afor midin̄m. & foueam. & la
quidam dñi nullus d̄ced̄l̄. quia c̄c̄at̄ r̄c̄o t̄c̄o d̄o s̄c̄o l̄s̄i. si uol̄t̄ h̄c
manifestus t̄r̄c̄o s̄t̄ l̄urunt. f̄n̄e s̄t̄r̄e c̄e p̄l̄ a p̄e s̄t̄ s̄nt. ut d̄o s̄
p̄ic̄ s̄l̄ dñi hominū uniuersa p̄o c̄at̄t̄. quā p̄rius quia non puni
ebat uideb̄t̄ur p̄o c̄at̄o n̄ b̄us ignor̄c̄o. postquam aut̄m a p̄e
t̄is f̄n̄e s̄t̄is uidit cuncta m̄o s̄t̄ d̄iū. con c̄u s̄ s̄ s̄nt fundam̄n̄t̄a t̄o
r̄c̄o. iux̄t̄ illud quod in alio loco d̄ d̄i in t̄u t̄u s̄ p̄t̄um est. qui s̄p̄i
cit t̄o r̄c̄o m̄d̄. f̄ic̄it̄ eam t̄p̄n̄ s̄p̄o. tunc con fr̄nḡl̄ur. & con t̄r̄e
tur. & commouebitur. atq: agit̄bitur t̄o r̄c̄o in similitudin̄m
ebrii. non quo ipsa t̄o r̄c̄o s̄d̄. ḡic̄t̄ur in pulūs̄m̄ & in nihil. s̄d̄
quo uniuersa t̄o r̄c̄o p̄o t̄r̄c̄o s̄eant. & succedat alia con uer
satio. et quomodo ebrius n̄c̄it̄ quid agit. s̄d̄ eb̄nt̄ibus eb̄n̄e
t̄ic̄t̄n̄d̄. uis̄. n̄c̄ p̄o s̄. n̄c̄ m̄b̄is̄ s̄t̄ic̄t̄ in suo officio. sic omnis t̄o r̄c̄o
id est om̄n̄s̄ homin̄s̄ qui uersantur in t̄o r̄c̄o. in malo s̄ magnitudi
n̄s̄ atque p̄o c̄a p̄um ebriū s̄nt. & stup̄ebunt c̄d̄ cuncta quae
c̄s̄n̄t̄. & sicut unius noctis t̄c̄o s̄n̄a culum atq: c̄o t̄o n̄um. trans
f̄o s̄t̄ur d̄o loco in locum. & locus t̄o t̄o r̄u p̄n̄s̄t̄ini a uia t̄o s̄e d̄o s̄nt̄.
t̄ic̄t̄ nullum uestigium s̄n̄a n̄e a t̄ p̄n̄s̄t̄o m̄n̄s̄ion̄s̄. sic t̄r̄c̄o
s̄ibit figure huius mand̄i. & s̄nt̄ t̄o r̄c̄o d̄o s̄t̄a quae ḡr̄c̄u a t̄c̄e est
iniquitas sua. cuius pondus & ḡr̄a uis̄ simū onus in z̄c̄c̄h̄aria
s̄n̄bitur. quae s̄d̄ d̄o b̄o c̄o t̄o s̄p̄r̄t̄ d̄o s̄nt̄um plum̄bi. & corrud̄t̄ in quid̄.
& non ad iudic̄t̄ uis̄ s̄ur ḡic̄t̄. non quo s̄e s̄ur r̄e c̄t̄io n̄e ḡl̄ur ho
minum. & omniū qui uersantur in t̄o r̄c̄o. s̄d̄ nequaquam s̄nt̄
t̄o r̄c̄o c̄o con uersatio. & p̄n̄s̄t̄ina c̄o r̄t̄o s̄t̄ic̄t̄us. c̄u ad hoc humana

resurgent corpora & animae & dñs quae prius ^{de} posuerunt cor
 poribus uestiantur: ut accipiant a dño siue bona siue mala quae e
 gerunt super terram; Et erit in die illa uisitabit dñs super militiam
 caeli in excelsis & super reges terrae qui sunt super terram & con
 gregabuntur in congregationem unius fascis in lacum & dñs
 dñtur ibi in carcere & post multos dies uisitabuntur & eru
 beret luna & confundetur sol: cum signauerit dñs exercituum
 in monte sion & in hierusalem & in conspectu sanctorum suorum fu
 erit glorificatus; pro eo quod nos interpretati sumus eruber
 et luna & confundetur sol: hae tres stellas sunt: liquescente
 rem & accedente murum; quae autem erroris causas sunt sequenti uerba
 monstrabunt; sol lingua hebraica thibus gēnibus appellatur
 sēner & hamma. quod interpretatur calor & heres. quod
 octrakon. id est testem uel candiditatem sonat; māor cū quod
 gpecas fo cōthp lectine dicitur lumine soli lunaeq; cōmune
 est; rursus luna uocatur iaree. quae gpeced dicitur. mēni. eo qd
 thgintidiorum circuitum mēsem officiat; & labana. id est alba
 uel candida; in presenti igitur loco. pro labana id est luna. Lxx
 interpretati sunt lectesem. qui hebraice appellatur tebena
 uerbi ambiguitate. dēcepti rursus pro hamma id est calore.
 per quod intellogitur sol. posuerunt murum qui hebraice dicit
 thoma. est autem hic sensus totius capituli; fides trice caeli aper
 tesunt. ut respiciant dño tēpna peccati. omnis figuratō
 norum operum p̄ccatorū & corruptōrū & nōquāquam ul
 tice in p̄stinum fictum resurgēt in illo die hoc est in die iudi
 cii uisitabit dñs super militiam. siue sup̄ ornatum caeli in excelsis
 sit. ut non solum tēpna sed & celestia iudicet. qui sit autem ornatus
 caeli siue militiam ^moseph bēre. discam. caue nō suspiciēs celū &
 uideās solem & lunā & stellas. & omne op̄nctū celī dēcipiā &
 cedorē ea. uisitabit autē dñs s̄cundū idioma scripturā. quasi
 egrotantē militiam & exercitū caeli & ferro & cautōis indi
 gēto illud uisitē in uirga peccatorum. & in flagellis iniquita
 tes eorum. nam & in s̄quibus legimus. in ob̄natus ē gladius m̄
 in caelo. & in iob; astra non sunt munda in conspectu eius. & adū sus

secundum

congelos suos puer sum quid seppdyt; Misitabit quoq; sup se
ger & principes terre: & totos thobrua istera. & spiritua
n & quitae mcaelestibus; & quib; principib; diuersis prouincis
plicesidantib; & indaniele scriptum e; & it in occur summi hiphn
ceps p & scis regni. & pnceps regni medorum. & pnceps regni isre
gorum. hos igitur pnciper quisu non seruaauerunt gredu. con
gredidit dnr in die iudicii. quas in uno fiesce pccnt colligetos. &
mittet in lacu inferni. ut in illis quoq; impletet quod de impiis
scriptum e; lacum aperuit & fodit eum. & incidit in fouea qua fca.
& includentur in carcere. iuxta illud quod ait dnr. ne in ignem
ad esum. qui pnceps arietis e; dicebalo & conzelis eius. qd cu
sequitur. & post multos dies uisitabunt. uidetur ad plaudere
amicis meis. qui diabolo & daemone; dant pntentia. qd multa
post tēpore adno uisitentur. sed consideret qd nondixerit ap sto
scriptura diuina uisitabunt cedno. ut uisitabunt ab angelis.
sed absolute uisitabuntur. & qua ambiguitate uerbi. & pndiu
potest intellegi & correptione qd p qua iusti pntia pcepdyt.
illi pntis p p dnt uisitentur. & tēpore sciendu. qd iudiciu di huma
nanon possit scire fragilitas. nec de pntia magnitudine atq;
m sura ferresententia. que dnt arbitrio de pntia. tunc con
beret luna & confundetur sol. iuxta illud qd copostol ait. & tē
pntia ipsa congemiscit & pntur. cōntent hamines qui suo
fruebant lumine. nihil dignum di bonitate fuisse. qui sole
suu monstret sup iustos & iniustos. quomodo si dispensator
& uilicus uenit adno. cōntent familiam uanis subici opiciatib;
& nequequa sua implere pcepta. de hoc eodē loco pleniussal
uator in dicitur angelis docet. sol obscurabit. & luna n dabit lum suu.
& stelle cadent de celo. & iustos celorum ouebunt. quando ap
pntent signu filii hominis in celo. & planc dynt se omib; tēp.
& uident filiu hominis uenitē cū nubib; caeli in iustis &
glorie multa. didicim subūsiōē terre. uisitacionem militis
celi. congregationem pntum & impntu in unu fiesce. & d d r u si
one in lacu. & custodia carceris & clausura p longu tēpus uisitatio
nem pntem lune. & e fusione solis. p huc oia pntabit dnr

& scripturam in monte sion. & hierusalem celesti. de qua in epistola ce
 scribit ad hebreos. & in conspectu sanctorum suorum glorificabitur. qualis
 sanctus fuit abraham. qui in ostium in se habet tute bona & ad positus est.
 ad propter suos. quales iudaei & moyses propter biteros eligere quos
 scit esse propter biteros. qui imitantur uelut diem cuius scripturae de
 scribit candida. ut & ceteris longitudo monstratur. potest hoc &
 de beatorum astro gregu intellegi. sicut non destruant operibus
 dignitatem. ceterum hominis sapientia eius. dicit dominus in libro
 ieroboam. ceterum nomini tuo. quo fecisti mirabilia cogitationes
 antiquas fidelis amen. quia posuisti ciuitatem in tumultu urbis for
 te in flamma. domum alienorum. ut non sit ciuitas. & in seipsum non
 edificetur. super hoc laudate populus fortis. ciuitas gentium
 busta. timet te. quia fecit tuis fortitudo pauperum. fortitudo
 egeno in tribulatione sua. spes ceterum. umbraculum ceterum.
 spiritum turbatorum. quasi turbo impellens pro & ceterum. sicut in siti.
 tumultu alienorum humiliabis. & quasi calose sub nube. totum
 te. pro paterne fortium ceterum facies. Lxx. dicit dominus glorifica
 bote. laudabo nomen tuum. quo fecisti admirabiles res. consilium
 antiquum uerum fiat. quia posuisti ciuitates in tumultu. ciuita
 tes fortes ut caderent fundamenta eorum. impiorum ciuitates
 in ceterum non edificabunt. propter ea benedicet tibi popu
 lus pauperum. & ciuitates hominum iniquitate sustinentium bene
 dicent tibi. fuisti enim omni ciuitati humili auxiliator. & tuis
 tibi. propter inopiam & propter ab hominibus. pessimis liberabis
 eos umbraculum sitientium & spiritum hominum iniquitate sustinentium.
 quasi hominum iniquitatem sustinentium. quasi homines pusillani
 in siti. & in sion. ab hominibus. impiis quibus. nos credidisti.
 Duplex huius loci expositio est. iudei putant uoce sanctorum esse populum
 qui credentis. cum de aduersus omnem urbem quae supra dicta
 fuerit. & omnium prophetarum fuerit completa uaticinia ciuitatem
 qui subuersa. & in tempore. quae de lenda sit. penitus. popu
 lum qui forte qui laudat dominum. & cui factus sit dominus fortitudo in
 tribulatione sua & angustia. proferat adit. qui de persecutione gentium.
 quasi in igne ardentissimo & in siti liberetur. alii uero & melius

& scilicet & persona pph & lo dicunt intellegunt. p passionem dñi saluato
ris gratias pccatj se fecerunt. qd fecerunt mirabilia. & cogitationes
antiquas ubi tate cōplaudunt. quando stantes ad dextera audiunt;
1) Venite benedicti patris m & posside de p se parietū uob regnū a consti
tutione mundi. qd & paulus intellegens loquebat. Sic elegit nos
in ipso ante constitutione mundi. esset nos scos & in maculatos. desi
derens que fides qd pph & a adiungit uerbu hebreicu. am. p quo
hxc tres stulerunt. fiat. & dñr in euangelio sepe hoc uerbo abu
titur. amen amen. id est uerue dico uob; quare au laud & &
confiteatur nomini dñi. & que sint ista mirabilia & cogitati
ones antiquas. quas uerue opere demonstrauit. sequit; quia posu
isti ciuitate in tumulu. urbe forte in pima domu alienos. ut
non sit ciuitas. & in d & m n edificet; ciuitas quonda forte intelle
git hierusale. que factice domi alienoru; de quib; saluator dicit
1) in psalmo; filii alieni mriti sunt mihi. filii alieni in uel dicit uerunt.
1) & claudica uer in senitis suis. hxc ciuitas cu destructa fuit. in d
nu n edificabit. ut millorenoru regnū. & ceu se hierusale atq;
gen matre. onia e quierant. destructa au hierusale p impid
tesu & laudabit d in populus forte. quis ita u popu forte. sequens
u uer ostendit. ciuitas gentiu robustu. timebit te. illis blas
1) phantib; gentiu populus te timebit. Principiu dñi sapientie ti
mor dñi. laudabit q. te populus forte. & ciuitas gentiu robusta ti
mebit te. hoc e & de ecclesie de gentib; e gregia. quia factus e fortitu
1) do pccu pccu xpo tuo. de quo in psalmis legim; Beatus qui intellegit
1) sup egenum & pccu pccu. & in zeccharia m. scdm hebraicu ueritate.
pccu pccu hoc est hebion. sup pullu a sine s d d e describitur.
fortitudo egeno in tribulatione passionis sue. spes a turbine
pectibuli. & u briculu ab estu. quando locutus e. pat in man tuas
com do spm m dñi. quomodo si uerit in ping. at p d d u atq. p tran
seut. sicut bo blas phantiu iudeos. illi nocere non potuit. & ut alia
u uer similitudine. sic p pago grauis simo to p d d u estu. atq. flu
cescit. ita tumulu. alienos. hoc e quia te alieni facti m arcesce
1) re facies & pccu pccu. iuxta hxc int p pccu. n dico sensus. s d u uerboru or
dine. & consequentia in hoc loco se p pccu n potui. & p eo loco

Dominato sem omniū populorū. siue facie tenebrarū sup om̄s
 populos. & tela quae ordita sit sup om̄s gentes. quida antichri-
 stū intellegi uolunt. qui in monte oliuētis in dussit. qd̄ &
 in dani helis ultimadixim' uisione; iuxta lxx. omnib; gentib;
 in monte sion cū uinū uelutis prepararet in quo bibent unū.
 qd̄ sednr̄ cum sc̄is suis in regno peccatorū bibiturū esse permisit. &
 unguentū unguento. ut sc̄i in xpo efficiantur populus nouus;
 unde dicit. tunc de omnia h̄c gentib; quae quondā isrl̄ in ty-
 po & imagine celebrabat. hoc enim consiliū dñi ē. ut cunc-
 tae gentes farentur ad gentes. quia mors absoftice. & lacryma om-
 nis absterseō. & obp̄ h̄um unū sc̄i dñi xpi imp̄ h̄o succe-
 deret de deo. Et dicit in die illa. & cecidit n̄r iste. & p̄bet aurum
 & dñi. & saluabit nos. iste dñs. sustinebim' & l̄c̄ebimur in salutem
 eius. quia sequi esca' mandni in monte isto. & tunc tunc bit moab
 sub eo. sic t̄runt paleae in plastro. & extendit man' suas sub eo.
 sic extendit nationes ad nauendū. & humiliabit gloriā eius cū
 allisione manuū eius. & in unū sublimiū uiros & tuorū c̄i
 d̄nt. & humiliabunt & d̄rahent in tram usq; ced puluis & n̄;
 Absoftice moate in p̄p̄lūum. populus dñi qui de manu moatis fu-
 bit lib̄retus. dicit ad dñm. & cecidit n̄r. quē in c̄e duli hominē
 t̄entum putabant. & p̄bet aurum & dñi. hoc ē urbis eius c̄e d̄di
 m'. quia sua p̄missa cō. pl̄ant. & saluabit nos. p̄t̄e eius c̄e d̄lio.
 de faucib; moatis & p̄t̄i. & c̄ebim' & l̄c̄ebimur in eo. & man' ei
 atq; potētia sequi d̄nt in monte isto. d̄ quo sup̄re legimus.
 Cū regnauit dñs & exercitiū in monte sion. & hierusale. & in
 conspectu sc̄i sui fuit glorificatus. Moab autē qd̄ in
 p̄p̄lūum de peccato. ita cont̄ d̄ur. ut solent plastro paleae
 cont̄. hoc iuxta tantum loquitur palestine. & multarū on̄bris
 puinciarū. quae ob praetorū & fien̄ p̄nū d̄. paleae p̄paran-
 tur. sicut animantia; sunt autē carpenta fornicata rotis p̄m̄ d̄iū
 in ferricū modū seuolubritib;. quae stipula conl̄t. & c̄m̄ in u-
 un' in paleas; quomodo igitur plastris ferratis paleae c̄t̄im̄.
 sic t̄ore t̄ moab sub eo. siue sub d̄i potētia. siue in s̄m̄ d̄ ipso. ut
 nihil in eo in teq̄ remaneat. & sic sol & quina dat totū corpus

eruntur paleae
 in plastro

extendere. ite illo de sua potentia aliquid dicitur in terra dicitur
 sonitu facit omnia quoque munimenta sublimium uirorum illius sine
 muris ut in hebraico dicitur conciderit & humiliabuntur &
 dicitur in terra usque ad puluerem comminuta; igitur sermo prophetae
 licet de consummatione mundi generaliter de statuati
 ut tamen ne per se omnia omnino uideat negligere. nominat mo
 ab qui fuit inimicus israel: intencit faceret eos fornicari cum a
 diantur. & consuevit idola beelphegor. quoniam per beelphegor
 per contrarium quoque & hiis omnia loquitur; Ego dicitur chamor in
 captiuitatem. sacer dotes illius & principes eius simul dicitur
 e fundatur moab in chamor. sic confusio domus israel in beelphegor
 & reliqua his similia; atque de uno idolo & daemone qui huic ido
 lo praesidebat. omnia indicat contrarias fortitudines: humilian
 das & deducendas in astitit & in stier puluerem conuersas; sin
 au hoc tunc abie diabolus patitur; In die illa cantabit
 canticum istud in terra iuda; urbs fortitudinis noster saluator. po
 nit in ac muris & cenlemurale; Lxx; Die illa cantabunt
 canticum istud super terram iudae. ecce ciuitas fortis & saluta
 ris noster ponemus & circum muros; Cum humiliatus fuisset moab
 & delictus in terram usque ad puluerem & omnia inimici substra
 tixi pedibus; Tunc cantabit canticum istud in terra iuda siue iu
 dea. quod in per beelphegor utrumque confessio: ut quomodo sion & ier
 usalem urbem celestem intelligimus: ita de regione ^{huic} urbis intelle
 gem; denique in terra aliena carmen iudeo cantare non debent;

Quomodo cantabimus canticum domini in terra aliena. Ego puto hoc
 esse canticum de quo & in alio loco scriptum est. Cantate domino can
 ticum nouum; Erunt autem canticum hoc quod sequitur; urbs fortitudinis
 noster saluator. que est ista urbs: que in monte sion dicitur non potest.
 de qua & in alio loco scriptum est; Fluminis impetus edificata ui
 ue tedi; & rursum; gloriose dicitur sunt de beelphegor dicitur. huius
 urbis ille conditor est. de quo loquitur per iste aedificauit ciuita
 tem meam. immo urbs fortitudinis noster saluator. id est iherusalem
 & ponitur in ac muris & cenlemurale; muris bonorum operum
 & anlemurale per se fidei: ut dupli septiesit munimento noster

Beelphegor: interpretatur priapus

C

5

sufficit murus habere fidei. nisi ipsa fidei bonis operibus. edificetur.
 hic murus. & hoc circum murale. siue circum murale. dicitur lapidi-
 bus. & struatur. qui uix tropheam uolunt superiorem. per eam
 nos uestimur anlemuride. symmachus firmamentum in pro-
 tectus. ut ipsi munitionibus. cincti sint. & uallo. fossaq. &
 alus muris. quos in edificatione castorum. solent loculari di-
 cere. Aperte por. tunc. in g. & ducitur gens iustae custodit
 ubi tunc. uelut error abiit. seruabit pace. pace. quia in le. sp. bra-
 uimus. s. p. re. stit. in dno. in seculis uelut. Lxx. Aperte
 postea. in g. & ducitur populus. custodit iustitiam. custodit
 ubi tunc. adprehendit ubi tunc. & custodit pace. pacem
 quo in le. sp. bra. dno. usq. in sempiternum. Omne hoc canti-
 cum. quod in re confessionis & laudis sei cantatur sunt. mu-
 tae. p. b. n. l. e. p. sonet. & quasi per interrogacione. dicitur. di-
 xit. p. opu. l. u. d. i. urbi. fortitudinis. saluator. ponit. in eam. uelut
 & uelut. m. u. r. e. l. e. Respondit dno. in m. o. p. p. x. e. p. i. t. non est qui
 hoc dixit. & uelut. s. d. i. e. n. g. e. l. u. s. qui postitur. bis. dominice. p. s. e. r. u. e.
 b. u. e. n. t. u. t. e. p. s. a. n. t. p. o. s. t. e. r. & in g. & ducitur. p. e. c. c. e. s. g. e. n. t. i. u. s. t. a. c. u. s.
 d. o. d. i. c. i. t. u. b. i. t. e. m. s. i. u. e. u. t. i. n. h. e. b. r. e. i. c. o. d. i. c. i. t. h. e. m. u. n. i. m. q. d. i. n.
 i. n. r. e. l. i. n. g. u. a. u. b. s. t. i. t. f. i. d. e. s. p. l. u. r. e. h. n. u. m. b. u. s. n. s. i. n. g. u. l. a. r. q. u. e. s. u. n. t. p. o. r.
 t. e. q. u. e. a. p. o. s. t. u. n. t. a. b. a. n. g. e. l. i. s. u. t. i. n. g. & d. i. a. t. u. r. n. p. o. p. u. l. u. s. i. u. d. e. o. r. u. m.
 q. u. i. u. b. i. b. e. r. u. s. e. s. e. d. g. e. n. t. i. u. s. t. a. q. u. e. & f. i. d. e. s. f. i. d. e. l. i. u. n. o. m. a. c. c. e. p. i. t. u. t. i. q. u. e.
 i. l. l. e. d. e. q. u. i. b. & s. e. r. l. o. q. u. i. t. Aperte. m. i. h. i. p. o. s. t. e. r. i. u. s. t. i. t. i. a. s. i. n. g. e. n. t. i. u. s.
 s. u. s. i. n. a. e. s. c. o. n. f. i. t. e. b. o. r. d. n. o. h. a. s. a. u. p. o. s. t. e. r. n. u. l. l. u. s. p. o. t. e. s. t. i. n. g. & d. i. c. i. t.
 n. i. s. i. q. u. i. d. e. p. o. s. t. e. r. m. o. s. t. e. r. f. u. e. r. i. t. l. i. b. e. r. e. t. u. s. & c. u. p. s. a. l. m. i. s. t. a. d. i. c. e. r. i. t.
 Q. u. i. d. e. c. i. t. i. n. e. d. e. p. o. s. t. e. r. m. o. s. t. e. r. u. t. i. c. d. n. u. n. t. i. e. o. m. n. i. a. l. a. u. d. e. s. t. u. a. s.
 i. n. p. o. s. t. e. r. f. i. l. i. e. s. i. o. n. C. u. m. e. n. i. m. d. e. p. o. s. t. e. r. f. u. e. r. i. t. s. e. p. t. i. T. u. n. c. i. n. p. o. r.
 t. i. f. i. l. i. e. s. i. o. n. o. m. n. i. a. l. a. u. d. a. t. i. o. n. e. s. d. n. i. c. a. n. t. e. s. e. p. o. t. e. s. t. i. m. & q. u. o. m. o.
 d. o. d. e. p. o. s. t. e. r. m. o. s. t. e. r. p. o. t. e. s. t. e. p. e. c. c. a. t. a. d. e. q. u. i. b. a. d. p. & d. i. c. i. t. p. o. s. t. e.
 i. n. f. e. r. i. n. p. p. e. u. a. l. e. b. u. n. t. a. d. u. b. i. t. e. s. i. c. p. o. s. t. e. r. i. u. s. t. i. t. i. a. s. o. m. n. i. a. o.
 p. b. r. e. u. s. t. u. t. u. q. u. a. s. f. u. e. r. i. t. e. n. g. e. s. s. u. s. u. n. a. i. n. u. e. n. i. t. p. o. s. t. e. r. d. e. q. u. e.
 d. i. c. i. t. h. a. e. c. e. p. o. s. t. a. d. n. i. i. u. s. t. i. n. t. r. e. b. u. n. t. p. e. c. c. & q. u. o. m. o. d. o. p. p. l. u.
 r. s. m. a. r. g. i. n. e. t. a. s. a. d. u. n. u. p. t. i. n. g. i. t. m. a. r. g. e. s. t. u. s. i. c. p. m. u. l. t. i. e. s. u. i. a. s. &
 p. o. s. t. e. r. p. a. e. n. i. m. a. d. d. i. q. u. i. d. i. c. e. s. s. e. u. a. l. e. p. o. s. t. e. r. p. q. u. a. e. s. s. e. p. o. d. i. m. a. r.

mpat

deposturum
& mostis.

49

ad pietatem; post symonedi respondit populus hebraice
iorer samuch. quod aquila & symmachus similiter transtule-
runt Πλασμα & τηριμενον; hoc est terror noster ab hoc
est. si uocogitatione firmatae. quae pphus in toto idola fluctu-
ant. ut nequaqua circa ferremur omnibus doctrinae.
sed in te dnm salua te totam te quaedam; pro quoniam sensus
suis manifestat firmatae. uelut error abuit. &
qui a cogitatione firmatae. propter hoc seruabis nos peccato. quae
apostolus pollicitur et dicit; peccato meo do uobis pacem mea te
linquo uobis; & non solum semel. sed secundo. ut securasit & habitio.
quae duplici symone promittit; Juxta quod & apostolus loque-
bitur; gaudete. iterum dico gaudete. iterum dico gaudete; hoc autem
ille est sequitur. de quo in laudico dicit; homo filius israel; & in nu-
mero libro; uir uir. cuius uxor cubile maculant; ut duplex
homo. & duplex uir. pacem duplicem consequitur; inuenitur autem in
qui uult pacem. qui ante totam mentem confidit; post populi
uerba responsione dei. & rursum uoce populi. prophete loquitur
ad cedoniam; spera te in dno in seculis seculi. &
et loquitur quae sequuntur iuxta lxx; ille in gressu postur dno. qui
custodit iustitiam in bonis operibus; & seruat siue ampliat uer-
tute in fidei ueritate. ut per bona opera & fide. perueniat ad pacem
que omnem sensum exsuperat; & ipsa pacem meretur accipere. qui
deseruit in dno qui & est bonus operum retributor; Unde
& in alio loco scribit; Desiderasti sapientiam. serua mandata.
& dno tibi ea; In dno do fortis proleum. quia in
curuabit habitacionem in excelsis. ciuitate sublimem humiliabit;
humilia uerba usque ad terram. & derichit ea usque ad puluere. con-
culcabit eam per pedes pauperum & gressus egenorum; Lxx; de mag-
ne ad leone. qui humiliasti & derexisti eos qui habitant in
excelsis. ciuitates robustas destrues. & deduces usque ad pauim-
tu. & conculcabit eum per pedes mansuetorum & humilium.
Et hae prophete loquitur. qui ab eo respondit loco. in quo supra dixe-
ret. spera te in dno in seculis & in seculis. & iungite ei quod nunc prosumus. in
dno do fortis proleum & reliqua per dno do forti. in hebraico תה

animo desiderem dñm; postquam autem sp̄s noster in p̄secordis
nostri. totte addm̄ mēto commouit. in euenigilant ad dñm;
atq; ut manifestius dicā anime. nos & desiderium sp̄i aū mane
iungitur & uigilante porro sp̄s in p̄secordis suis & uigilat addm̄.
qui potest dicere; de profundis clamaui ad dñm; Cum fecerit iudi
tice tuce inter rai iustitia discant habere to per orbis; misericordiamur
impio. & non discat iustitia inter re scōrum iniquē egit. & non uidebit
gloriam dñi; hxc; iustitia discite. qui ab tractis super terram; cor
secat enim impius. non discat iusticie super terram. uel iusticie
non faciat; auferetur impius. ut non uideat gloriam dñi. Dicamus p̄m̄
iuxta hebriceū & sicut sum propheta ualubymus & p̄m̄ tunc
ad hxc interpretor tunc scem; quadiu non se & cor iudicia tua
super terram. & non de bonis bona & de malis p̄ huius mala iusticie
tunc o. dñe dñs ignoratur inter re; cum aū iudici die p̄ qualitate
op̄um unicuique; reddiderit quod m̄ & dñs. Tunc iusticia tua cog
noscat in orbe terrarum. quae op̄us a p̄ dñe sedulo uidebatur
in iusticia tua unus scōrum quoq; dicere. M̄ dñe p̄nemotisunt
pedes p̄nem effusisunt gressus m̄. quō helatus sum super iniquis. p̄
con peccatoris uidens. Ad qd̄ respondit dñs. misericordiamur impio;
qd̄ & ceptis septuaginta; om̄ similit̄ tunc stular. & o sensus; magis
impius misericordia consequat. & discat dñm̄ meū; dñm̄
ipse seductor rursus q; loquuti dñe. & p̄ sona humane in p̄
tunc p̄pheta respondit. & non discat iusticia; est que sensus; & quomodo
potest tua non se iusticia; sicut dñm̄ fuit ceptus; reddidit q;
causas; quae dñi uelit dñi iusticia discere; quia inter re scōrum iniquē
gerit. & contra re scōr suos iugit dimicauit. debet sentisse to p̄nta;
rursus q; dñs sententia temperans. & non uideat inquit suo
non uidebit gloriam dñi; est que sensus; sufficere p̄ uerba p̄ o dñi.
qd̄ m̄ dñs sc̄i m̄ h̄i non uidebit in eum aie stio te; p̄gnante. quidā
impia hoc e. p̄sa diabolū intellegi uolunt. de quo in non op̄sal
mo scribit; In q̄ p̄ costigentes & p̄ h̄i impius. nom̄ eor̄ delēti.
in uel dñi. & in sc̄m̄ sc̄i. inimici de f̄ b̄r̄ fremex in fine. & lau
tates destruxisti. Nos autem ḡnerē l̄t̄ impia ut p̄ccator p̄m̄.
uel pro eo quidi cultum non habet; p̄cipiamus; iuxta septuaginta;

iubentur habitare in terra iustitia discere. omnis enim uir uide
 tur sibi iustus. dicit autem corda omnium nouit. qui reddidit unicuique: sicut
 dicitur operibus suis. & in alio loco eiusdem uoluminis dicitur: sunt uisus
 qui uidentur iusti. nouissima autem excelsi suspiciunt in profundum inferni.
 Unde debent iustitia discere. nec confidere proprio iudicio. & enim
 iustus qui periret iniustitias suas non quod iustus sit. sed quod sibi ius
 tus esse uideatur. Sin autem christi factus est non uisado sapientia & ius
 titia sanctificatio. & redemptio. quibus precipitur ut cognoscant iusti
 tiam. hoc iubetur ut christum discant. atque cognoscant. propter
 ea autem precipio ad uos. ut discatis iustitiam. quia cecidit & est
 impius. & regnum illius destructum est. qui quando regnabat
 interra iustitiam scire non poterat nec fuisse ueritate. de qua
 alibi scribitur: quod grecia & uisitas per ipsum christum ficitur. & quia
 interra uisitas non facit impius. aufertur. non enim moritur dominum uide
 re regnum celorum; Dicitur excelsus & non uideant. ui
 deant & confundantur. & elus populi & lignis hostes tuos de
 uos & Lxx. dicitur excelsus brachium tuum & nesciebant. scilicet
 aut confundantur; & elus adprehendit populum in eruditum. &
 nunc ignis aduersus eos & hoc quod supradixeret & non uidebit
 gloria domini. potest & sic intellegi: postulas opprobria. ut non mise
 serer impiis. nisi misericors eius fuerit. incipiat nescire iustitiam qui
 inter iustorum iniquitate gessit. ergo tibi respondeo. ergo non gloria domini
 non uidebit. ergo non cesset & triumphos meos. qui magis me debet
 uideat regnante. ut sciat quanto bono caperet. & hoc possessus suo
 ce in trogiculis legendum est. ad quod propheta respondit. dicitur excelsus
 tur manus tua & extendat ad percipiendum ut tenent uideant impium. &
 tuos glorie ne adprehendendum quidem lumine profuerant. cui respondit
 dominus. uideant magis & confundantur. ut & elus populi. uel & elantes
 populi & lignis aduersus tuos. id est scilicet populi & lignis. atque consumat.
 ignis autem peritentiis. qui uos corda excruciat. quod tale dominum perdidit.
 potest hoc & super iudicium intellegi. qui christum brachium domini nescit. cui
 quod & uidentur atque cognouerunt. que per tibulo adfixerunt & fundantur.
 te in spiritu dicitur populus. & nesciens legem dei. & elus stimulus incitabit.
 quando uideat nationes in suum successisse locum. & lignis peritentiis

qui

affert. siue dolores supplicii: quando audiunt illud qd scriptum est;
Ite in igne & sulphure qui preparatus est diabulo & angelis eius;
Dne decet peccare nobis omnia dñi opera nra operatus est nob; Lxxi;
Dne dñr pacem danob. omnia dñi reddi distinet; Notandum qd p
qua nob opera nra reddidit. pacem daturus sit. & quomodo expo
nat causas: cur postulat pacem p cunctis dñi operib; que operatus
sup tñe dicunt se sustinuisse tota tñe & iustum esse ut p supplicia
atq; pncipatus. misericordie sequant; siue alit. quia dicit mundie
sumatio. & omnia que p pph & ar locutus est seb; & p l & ar. & sed
didisti uniuersa que pollicitus es. tñe tuenobis pacem. que expe
riet omne sensum. Dne dñr. possidens nos dñi absq; te. tñe tu
inte pccor dñi nri nominis tui; Lxx. Dne dñr. possidens nos dñe.
& tñe te aliu nescimus. nom tuu muocam; Idcirco mis tñe cordi
am quesum. & pacem que post cuncta tñe tuenda est. quia nos abs
q; te dñi possidens. idola uidelicet ut daemones idolis adhaerentes.
nihilq; aliud postulamus. nisi ut digni sim; post errores plu
mos qui tuu nominis pccor dñi nri. iuxta lxx. quid dicit. dne
dñr possidens nos. hoc pccant. ut p pacem sibi redditam. di possidens si
at. qd quide & de sapientia legim; que iuxta hebraicu loquit in
puberibus; Dñr possidens me initiu uiarum suar; licet que dicit & c
plana male possessione habeant ex tñe tuenda. dñi q; sequit; an
te omnia au colles generet me; quomoda ex tñe tuenda generatio po
teat coaptari; que magis possessioni congruit. scriptum e in deute
ronomo; nonne iste pat tuus possidens te. & fecit te. & pccor
te. & hoc e sidendū. qd non dicit; Dñs siue dñr possidens te. &
fecit te. & pccor te. sed pccor ut dñe dñi nri nominis. dñs tñe tuenda
potentem mitiget; qd q; sequit; dne absq; te aliu non nouimus. non
excludit filium. sed iungit pat nri nri; & dñe aliu nri nouimus. cu au
dicat filius. ego in patre & pccor in me. & tñe patre nri nouimus
filium quia in patre cognoscimus e; dñi q; & nom dñi illius nomina
mus. dicentes in oratione dominica; pccor nri quies in celis; Mo
nentes nri uiuant. gigantes nri resurgent; propter excusasti
& contriisti eos. & per didisti omnem memoriam eorum;
Lxx; mostui tñe tuenda non uidebunt. nri que medici suscitabunt;

idcirco induxisti & p[er]didisti & tulisti omne masculinū eorum;
 Symmachus mo[se] suo manifestus; mostui non uiuificabunt.
 si gentes non suscitabunt p[ro]pter exuististi cont[ra]xisti eos.
 & dis[per]disti omnem boni[um] nem eorū; Dicam[us] p[ri]mū iuxta illud;
 questio uidetur esse difficilis. quomodo mostui uitā non uide-
 rent; quos sic soluit. t[ame]n diu eos uitā non uidere. quādiu mostui
 sunt; quomodo si dicamus; c[ec]cus n[on] uidet lumen; quādiu c[ec]cus
 ē; sin autē p[er]cep[er]it scientiā t[em] lumen aspiciet; sic & qui in qui-
 tate mostui est c[et]q; p[er] peccatis. c[et]q; quā uiuificatur iusti-
 tice c[et]q; uirtutibus. eum qui dicit ego sum uitā uidere non po-
 terit; unde & d[icitur] uiuorum dicitur non mostuorum; anima autē
 que p[er] peccata cecidit. ipse mori d[icitur]; legimus in epistola que ad he-
 b[er]eos scribitur; n[on] rursum fundamentū uiciorum penitentiā
 ab op[er]ibus mostui; sin autē p[er] peccata cecidit op[er]e mostua.
 quā p[er] contritiō uirtutes appellent op[er]e uia; q[ui]d q[ui] sequi-
 tur. n[on] e[st] m[er]itū suscitabunt. s[ed] sensus p[er]spicius ē. con d[icitur] fieri
 las p[er] d[icitur] quia b[ea]t[us] scolapio uiciorum uirtutum suscitatur;
 non solum autē hoc d[icitur] mostui; s[ed] de omni infirmitate dicendū
 est; quod absq[ue] d[omi]ni edificauit domū. in uenū laboribus qui
 d[omi]n[us] eam; nisi d[omi]n[us] custodierit ciuitatē. frustra uigilauit
 qui custodit eam; Sic nisi d[omi]n[us] linguam curauerit. in uanum
 laborent medici. qui cupiunt sciare linguas. His d[omi]n[us] custo-
 dierit scientiā. in uenū custodiunt. Qui & licet p[er]cepta
 custodierit de fidelit[ate] propriis d[omi]n[us] libris; s[em]p[er] q[ui]d dicendū est
 n[on] solum in cor p[er] s[ed] & in animo scientiā. b[ea]t[us] d[omi]n[us] anima
 me ad n[on] qui sanat om[ne] linguas estuos; p[er] q[ui]d peccato mor-
 tui p[er] d[omi]n[us] & nulla c[er]te medicina possunt p[er]cipere animo
 scientiā. isti dis[per]duntur & tollent[ur] ad n[on]. & quid quid robustū
 meis ē q[ui]d masculinū uocatur. p[er]nitur auf[er]etur. unde & pha-
 raon uult int[er]ficere s[er]uum feminā. qui p[er] se fragile & facile
 int[er]ficere potest. s[ed] d[omi]n[us] masculinū q[ui]d si ad ult[er]ius fuit. & in u[er]bo
 & c[et]o p[er] uenit. difficult[er] occidit. iuxta symmachum mostui ui-
 uificabunt. qui peccato mostui alios uiuificare n[on] possunt. n[on] e[st]

pharao

pulchre laudatio ē in ope peccatoris. & gigantibus. id est. Raphaim
 non suscitabunt alios. qui ipsi iuxta genesios librum appellant
 cadentes. uisitabitq; eos dñs. ut & mostuos & gigantes omnis de
 leatur memora. ^{de quod dicit. sic patet sufficit mostuos.} solus dñs qui suscitatur mostuos. & uiuificat.
 sic & filius uiuificat quos uult. Possunt mostuos. simulacra appol
 lere hominū mostuos & gigantes daemones. qui simulacra seo
 rū ad fidem. nec sepe nos debet. quia sepe masculū & cetera impotes
 memora transtulerunt. cū his de tybur litteris. **Zai.** & **chaph.** & per
 utiq; se habet apud hebreos. sed quā domoniale dicimur. legitur
hachar; quando masculū. **Zochor.** & hac uerbiam biguitate de
 ceptum arbitrentur scilicet. quando pugnaū ē tunc amalech. & in
 t̄ fecit omnes masculinū eorū. dō enim p̄cipiēdo ut de sepe omnis
 memora amalech sub celo. ille p̄ memora n̄ t̄c errore quā p̄ dā
 seductus cupidine masculos imp̄ p̄lectus ē. nesciens illud apost̄. nol
 te & ruse. dñs n̄ in d̄t. Indulisti genti dñe. indulisti genti. nūquid
 glorificatus es. elongasti om̄t̄m in ois t̄p̄. **Lxx.** adde or̄ malā dñe.
 addomala gloriosit̄ t̄p̄. **Macla** quę **lxx.** secundo posuerunt. in
 hebreico non habentur. sed quia sup̄cedixerunt. ideo induxisti
 & perdidisti. & tulisti omnem masculinum eorū. ^{sanctō} sensū scuti addi
 derunt de sua mala ut qui gloriosi in t̄re sunt. malis duplicib; op
 p̄mant; porro iuxta hebreos. multo alt̄ ē sensus ut p̄ h̄on̄ dispu
 tationi c̄gruēt. dixerit dñs. misereamur impio. p̄ph̄ & a se spon
 derit. & ubi ē iustitia tua p̄ se estim cū t̄ent mala in sc̄os. tuos
 operit ussit. ad quod dñs. & n̄ uidebit in quid gloriā dñi. rursū p̄phe
 tic; & c̄t̄ & ur̄ man̄ tua ad p̄cutiēdū. & n̄ uideant gloriā tua. qua
 n̄ m̄s̄ent̄ aspiciēte. ad quod dñs. uideant magis & c̄fundent; rursū
 p̄ph̄ & c̄. dñe. peccē dā nob̄. & possidēnos qui. tu in om̄is sc̄or
 dicimur. imp̄iū aū & sup̄bi non uiuant nec resurgant in gloria
 sed c̄tere omnem memora eorū. causasq; sed d̄t. cureos cupiat
 in t̄re. indulisti genti. ^{dñe indulisti.} nūquid glorificatus es. & c̄sens; sepe mi
 sistus es gentib; id est humano gen̄. & c̄cūisti in eas in ois d̄bilo
 d̄ntia nūquid recognouerunt. nūquid glorificauerunt nomen tuum.
 n̄ nec t̄re h̄a a te longe sc̄or s̄r. sed cū t̄c s̄n̄ negligētia. negle
 gētia c̄ t̄p̄tū pierit. Dñe in angustia sequi s̄r te in t̄bulatioe

securitas. neglegē
 tia. neglegētia c̄
 t̄p̄tū parit.

mur mōns doctrina tuces; Lxx; Dne in tribulatione corda
 tussu in tribulatione parua doctrina tua nobis; Quia indul
 gentia sepe cōceptus es in gloria significatus sed & contritio omnia tua sci
 entia recessit; ppter eadē p̄cūte eos ut in angustia te sequerent.
 & in tribulatione mōns doctrina tua sit eis; ^{quoniam docturam eis} malox pondus in
 cū b̄ ut n̄ dicitur a se quidem audent cōfident; sed dolore suū silen
 tio d̄ agunt; Juxta lxx; in tribulatione pph̄ & dñi recordat̄;
 iuxta illud qđ in psalmo dicit; **D** & in tribulatione inuocauit dñm.
 & exccidit me in cōtitudinē; & in alio loco; ad dñm cū tribu
 lamur clamauit & exccidit me; Unde & cōp̄ apostolus loquit̄; tribu
 lamur; sed n̄ cōueniē gustemur; p̄secutione p̄cōtimur; & n̄ d̄ loqui
 mur; & in alio loco; Non̄ condigne p̄cōssiones huius tēp̄is ad ubertate
 rē gloriā quos & uolabit̄ in nob; Sic cū p̄cōssit tribulectio docet̄
 m̄ dat̄ & cōmp̄it̄; quanto magis magnā cū amonēmur cōtitione
 n̄ se; & d̄i potētia e p̄cordamur; Sic qui cōcepit̄ cū ad p̄p̄inqua uo
 ut cōp̄astū dolens clamet̄ in dolore; sicut; sic factis sum̄ cōficc̄ & uo
 dñe; cōcepim̄ & quasi p̄cōstunim̄ & p̄p̄m̄ sp̄m̄ salutis; f̄ccim̄
 in t̄re; Lxx; & sic p̄cōstunim̄ cū ad p̄p̄inqua ut cōp̄astū in dolore suo
 clamat̄; sic factis sum̄ dilectio tuo; ppter timorē tuū dñe; cōcepim̄ & p̄
 tunim̄ & p̄p̄m̄ sp̄m̄ salutis tuū f̄ccim̄ sup̄ t̄re; Sic ad p̄astū mulier
 ad p̄p̄inqua ut dolore cogit̄ & clamat̄; sic nos in angustia sequim̄
 & afficcie f̄ccim̄ id in ista uo; cōcepim̄ & p̄astunim̄ & p̄p̄m̄ n̄ d̄ in
 lib̄ros; sed sp̄s; ut tota in t̄re cōstam̄; & quō p̄b̄n̄ficac̄ n̄ sensim̄
 p̄t̄m̄ ad id scem̄; hoc qđ lxx addidit̄; sic factis sum̄ dilectio tuo; p̄ quo
 cōst̄ & t̄re n̄ stul̄; sic factis sum̄ afficcie & uo dñe; obolo p̄notiendū
 Possim̄ aū dilectū dñi xpm̄ accipere; ppter cuius timorē cōcepim̄ &
 p̄cōsturi; m̄ & p̄p̄m̄ & sp̄m̄ salutis facim̄ sup̄ t̄re; potest hoc
 & cōp̄ apostolus; uir dicit̄; quando popularis dicit̄; & im̄it̄ aposto
 lū paulū; filioli mei quos it̄ p̄cōsturio; donec xps̄ f̄ccim̄ in uob;
 An dubitandū ē; qđ p̄cculus apostolus sp̄m̄ salutis f̄ccim̄ sup̄ t̄re;
 quidē h̄i & salē usq; ad ill̄yricū & angolū p̄dicauit̄; & quasi sic p̄cōsturi
 t̄re fundam̄ tū posuit̄ & t̄re qđ nullus alius potest ponere qui
 ē xps̄ ih̄s; si uo ist̄ legem̄; ppter timorē tuū dñe in uob; accipi
 mus; si uo iuxta hebreicū afficcie & uo dñe cōcepim̄ & in uob;

accepimus utrumque: ad id pertinet & ut ex timore & pector dicatione dñi ser-
 monem concipiamus dñi & in lumine & lux cornu dñi dicitur; Signa-
 tum est super nos lum̄ uultus tui dñe; & ostendit faciem tuam & saluum es; ^{ym;}
 Salutes non fecimus in terris: ideo non ceciderunt habitatores orbis;
 LXX: sed ceciderunt habitatores terre; diuersa in p̄p̄tione. Necesse est
 ut diuisum habeat & sensum iuxta hebraicum hoc dicitur; qui enim hildis
 nū tuas fecimus misericordiam propter dampnum non commiserunt sed usque
 hodie p̄p̄uident & possident terram; LXX autem hoc ceciderunt
 quod feceruntibus sc̄is sp̄m̄ sed utis super terram; hi qui terre
 habitatores sunt corrumpantur licet inter orbem qui hebraice
 thebel: & grece dicitur oikoy menin: & terram multam diuisitas
 sit; ceciderunt ergo quicumque habitacioni terre se dederunt
 & in terrenis operibus fixerunt fundamenta sunt; & non ceciderunt qui
 sederunt in orbem terrarum & requiescunt in ecclesia que habita-
 culum patris & filii & sp̄s sc̄i est. uiuent in ostium tuum factum est
 resurgunt; & per giscim̄ & leudate qui habitatis in puluere:
 quia ros luminis substituitur & terra gignit dicitur in prima; LXX;
 resurgunt in ostium & resurgunt de sepulchris & ledebunt qui sunt
 in terra; sicut enim tuus sc̄i tunc coexistit autem impiorum ceciderunt; Sc̄i par-
 tibus; & p̄p̄tibus; sp̄m̄ & habitacionibus; terre corrumpantur; qui
 & salutes non fecerunt in terris; quos in xp̄o mortuos apostolus uo-
 cat; & p̄p̄t nom̄ dñi in factis; resurgunt in gloria & quia mors
 coexistit somnus est in qua qua iuxta lxx. resurgunt; sed & p̄p̄t & uig-
 ilant dicuntur; unde & lechiesus qui a uigilantibus erit; ad dñm dor-
 mientibus appellatur; Om̄n̄ igitur martyres & sc̄i in qui xp̄o fuderunt
 sanguine; & quos fuit tota uita martyrium; resurgunt & uig-
 labant; atque leudebunt dñm ex toto se sui; quine habitent in
 puluere; resurgunt; hi in uita & gloria; & in ioh̄ anno & ceteris
 sic leguntur; Veni & horre dñe est; quando qui in sepulchris audierunt
 uocem filii dñi; & qui audierunt uiuent; & orḡ dicitur qui bona fecerunt
 in resurrectione uitę; & qui mala in resurrectione iudicij; sicut dñi
 iuxta siculas p̄p̄t uincens som̄ herbas p̄p̄t; ^{unui} ficam corpora mor-
 tuorum; & quomodo dicitur in terra sicut n̄; sicut paulatim crescit herbas;
 & ad fruges sui generis p̄p̄t; sic dñi sicut qui p̄p̄t diapont; sicut lum̄
 de quibus & indamele scriptum est; multi dormientium in terra puluere; ^{nu} plurimorum;

quod hebreice dicitur oroth, terram autem id est corpore
 raphcim. zigcentum uidelicet & impiorum. dñs poenens de archa
 semper necs; deniq; pro raphaim soli septuaginta impios
 transfulerunt; et quia supra legimus. mortui uitam non ui
 debunt. nec medici suscitabunt. pro quo coquilca & symmeccus
 raphcim & zigcentes inter praetextisunt. quod erimus quae
 erroris accusa sit. ut pro raphcim hebreice celi zigcentes. celi
 medicos posuerunt; uerbum hebreice raphcim. si post raph
 mcom litteram sequentem habebat uccu. legitur raphim.
 & significet medicos; si autem celsq; uau littera scribitur.
 legitur raphcim. & raphim fertur in zigcentes; simul que quia
 supra dixerat. mortui uitam non uidebunt. ut manifestius
 demonstraret. non dici ibi de mortuis lege naturae sepe re
 tione animae ac corpore. sed de his qui peccato mortui sunt.
 nunc e contrario dicit cadem. uiuent mortui qui interfec
 ti sunt propter te; qui non absolute mortui. ut septuaginta trans
 fulerunt. sed iuxta hebraicum ubi dicitur hieiu. meathecha.

Uade populus meus intrare cubicula tua. claudere ostia tua
 super te. abscondere modicum cadmentum donec pertransierit
 indignatio. ecce enim dñs egreditur de loco suo. ut uisitet
 iniquitatem habitatoris terrae. contra eum. & reuelabit ira
 sanguinem suum. & non operiet ultro interfector suos. Septuaginta
 uade populus meus. ingredi cubicula tua. clau
 de ostium tuum. abscondere peccatum. quatuor donec pertran
 siet ira dñi; ecce enim dñs descendo inducet iram super habitato
 res terrae. & reuelabit terra sanguinem suum. & non abscondet ul
 tro interfector; Supra de scis dixerat. Resurgent mor
 tui. & resurgent qui in sepulchris sunt. ros enim de sanctis
 eorum est; & e contrario de impiis; terra autem impiorum cadet;
 nunc cadiscos loquitur; quia uobis resurrectio re promissa est.
 donec in peccatores & impios di ira descende uocet. ingredi mi
 ni in sepulchris uestris. & abscondite uos; breue enim tempus
 est. donec di pertransierit indignatio; Siquidem egreditur
 dñs de loco suo. quia misericors & miserator dñs. & clementissimus.

mastrum. sp
 pellentur;

pater. filios negligentes ferire compellitur. & quodam modo
 de sua sententia commutatur ut uisit & inducatur irasci
 sup habitatores terrae de quibus dicitur in osee; Maledic
 tio & mendacium & cadutrenum & fur tu effusum sunt super
 habitatores terrae; & in apocalypsi tertio legitur; Uice sup
 habitatores terrae; porro iusti licet uideantur inter reccite
 men conuersatio eorum in celis est; qui possunt dicere; adue
 na Ego sum inter reccite & peregrinus sicut omnes peccatores mei;
 Et fruuntur habitatione. celsissimi de quibus scilicet loquitur;
 qui habitet in cadutona celsissimi in protectione di caeli co
 morebitur. Tunc reuelabit terra sanguinem suum de quo dicit lo
 quitur ad eam; Uox sanguinis fratris tui clamet ad me
 de terra quae cepit os suum ut suscipere & sanguinem fratris
 tui de manu tua; potest hoc de mcer tyribus intellegi qui
 pro xpo fuderunt sanguinem & sub celsitate di clamitauerunt;
 Usq; quo dne non ualeat cens sanguinem nostrum de his qui habi
 tauerunt sup terram de quibus & moyses dicit in centi cosanguis
 filiorum eius uindicebitur & ualeat celis & & tyribus uindice
 inimicis; hunc sanguinem terra quae suscepit reuelabit
 & interfector dni neque quae operi & sed producat in publi
 cum ad condemnationem eorum qui mcer tyres hoc ciderunt;
 hoc de simplici resurrexione intell & tu sit; praecipitur autem
 iuxta dancogen. populodi ut in gredicatur cubicalcesue siue
 cellenae; Tamen quippe utrumq; significat ut cludet iuxta
 euangelicum praecipitum ostium cubiculi sui & dicitur cum
 prophetae pone dne custodie oymeos & ostium manuum lac
 bus meis & celscondatur peccalula quae in tula. quae in tulum
 donec pertransierit irredni ut nihil glorie eccusce fecerit
 sed fructur bono conscientiae & solu iudicem & p & t & dm;
 sunt autem cellaria quae eludendae sunt & celscondendae
 celsis qui diuites fecerunt in opibus; ut q; sermonibus pruden
 tiae temperantiae fortitudo iustitiae ut nesciat sinistrae
 qui fecerit de terra ut lozur & proph & coru & euangelii opibus
 fruamur; quod cum omnes dies uitae nostrae breues sint & per

decan
 erabel
 diuerbe
 comemo
 recta
 demcer
 tyribus
 potest
 intelle
 + Si

uuli. iacob & cedens annos centum loquitur; pccat uisum. &
 pessimi dies mei; irce autem dñi trcnsiturce illce est. qucc ther
 ccanyzant. sibi qui nolant cogere pgnitentiam; quae post qucc
 trcnsierit. nequcc qucc cellccricc abire clicudentur. sed in
 ple^bitur quod scriptu e. nihil occultu quod non reuelabitur.
 & absconditu quod non manifestetur. quodque sequitur. ecce
 enim dñs descõ inducẽ ircom succ. illud significot quod ascis
 di irce incipicet. uel omnis illius abno iustice scã que sit non de
 mentis per turbatione descendens. ut hominibus solẽ
 sed studio corrigendi. terrẽ aut habitatoru. illecom reor
 „ de qucc scriptum est; Audicet terrce sermones oris mei. & cu
 „ hbur per cipe terrce; & iteru. terrce terrce. audi sermone
 dñi. quomodo enim qui in terrce habitant sic qui in corne sunt
 dõ placcere non possunt; terrce autem in hoc loco conimcc signi
 ficet. quae uiuit cccrniciter. & reuelat scõguine suu si
 quem picem scõndclizccuerit. Et cã cam merẽur cadire;
 „ Uox scõguinis frccthy tui clamcet ad me de tũ. quae aperuit
 „ os suu. ut susciperẽ scõguinem frccthy tui; Omnis igitur
 scõguis in die iudicii requirẽur. ncc abscondẽtũ. Scõgui
 nem suu. & inter factos quos occidit uel uolens uel per negle
 „ gentiam. producẽ in medio; In die ille iusticẽ dñs in gladio
 „ suo. duro. & grauidi. & fortis super leuathan. Serpentem uec
 „ tem. & super leuathan. serpentem tortuosum. & occidẽ coe
 „ tum qui in mccy est; septuaginta; . in die ille inducẽ dñ
 „ gladiu scõ & mccznum. & fortis super draconẽ colubrum
 „ fugientem. super draconem. colubrum tortuosum. Et occidẽ
 „ draconem qui est in mccy; Recedunt hebrei. dicobolũ id est
 cymncc. torẽ. quod grẽcum nomen est. hebreice appellat
 „ scõtan. hoc e aduer scõu; unde & in zcc chccna dicitur; scõ
 „ bccot. scõtan. idẽ aduer scõu. ad scõtyreus. ut aduer scõ & ur ei;
 „ appellatur que & bñat. idẽ apostolice pccuaccõcc tor. &
 „ cccsq; iuzo. unde & apostolus. Quae inquit cõmuni cccõccõ xpi
 „ ccc bñat; Et ubi cũq; septuaginta . . . ponunt filios pesti
 „ lentiae. in hebreico scriptu e filii bñat. unde & illud quod in

Diabolus.
 Satan.
 Belial

Legi
apud
circulo
ipso est
diabolus
& serpens

psalmo canitur de mysterio seductionis filius iniquitatis
non adponere nocere ei. in hebraica dicitur filius blis; appellatur
que & elus nominibus; ut in eod. psalmo scriptum est; super aspiciem &
basiliscum combalcebis; & conculcebis leonem & draconem; quid dicitur
proprie in hebraico sermone appellatur leuiathan; ipse est & mcegnus
nurs coetus; de quo quodam xpo accipiendus sit; mystico in iob sermone
nec fertur; qui mcegnum colium accipitur est; Uocem & ibi pro colio
leuiathan ponitur; & iterum; ad ducet eam draconem in mano circu
decebis accipitur necibus eius; scilicet que; hoc est principium peccati
tis dñi; quod fecit ut includatur ab angelis eius; Et in psalmo;
hoc mcegnum & speciosum; ibi reptilice quorum non est numerus;
centi mcegnis per uocem mcegnis; draco hie quem formosum ad illud
dñi de hoc & apoclypsis scribit iohannis; fecit pugna in celo;
Michael & angelus eius bellabunt cum dracone; Et draco pugna
bet; & angelus eius; & non preucluerunt; nec locus inuentus est eis
in celo; Et missus est draco mcegnus; coluber; centi quis; qui uocetur
diabolus & serpens; qui errere fecit orbem terrarum
uniuersum; missus que est inter res & angelus eius cum eo; ibi que di
citur; missus est accusator fratrum nostrorum; qui accusabit eos
coram dō nostro; Illud que notanda; quod in psalmo & in iob; propter ex
fecit dicitur draco id est leuiathan; ut includeret ei ab ange
lis; unde & apostoli accipiunt potestatem; ut calcent super ser
pentes; & scorpiones; & super omnem uirtutem inimicam; qui accipit
collo ubi scriptum est; ecce dñs dissipabit terram & nudabit eam;
sive iuxta septuaginta; ecce dñs disperdet orbem terrarum
& desolabit eam; ut que; ad presentem capitulum; contra orbem in
consummationem mundi; iudicium predicatum est; & nouissimus
inimicus destruetur moys; propter eum aduersum diabolum
sententia sententia est; ut inducatur super eum gladius scilicet
& mcegnus; & fortis; siue iuxta hebraicum & reliquos inter prece
tes; gladius durus; non enim ut septuaginta; cerbitre
tisan; cede se; dicitur; quod si esset sem soncer & sed esse; quod
proprie dicitur; indurum; Unde & cis; propter saul durus
appellatur; gladium cum sem durum; ob eius sensum qui peritur; qui

Cis durus in
interpretatur

- „ decem nostrorum intellegunt uerba dī de quo dicit apostolus; Uiuens cū
 „ dī sermo et efficax. Et acutus sup omne gladiū & utroq; pccr te
 „ acutū; Unde & in alio loco de ore scilicet tonis gladiū ancipitem
 „ scire loquimur; cū cū in fine mundi. cū uerū leuiathan qui in prin
 „ cipio genesios appellatur serpens prudentissimus super om
 „ nes bestias quae erant in terra. gladius scilicet si uerū & incognitus
 „ & fortis fuerit indacatur. fugiat quoniam quae fugiue consueuerat.
 „ nesciens illud scriptum, quo uocatum aspū tuo. aut a facci. et uo
 „ quofugiam; pulchre quidam posuere in zigzento machia de ence
 „ ludo. dicit; quofugis encelade. Quos cumq; accesserit oras. sub dō
 „ semp dicit; iste cū leuiathan coluber fugiens. in hebreico dicit.
 „ bccy. quod aquila interpretatus est uetemissimum machus
 „ concludentem. theodoro robustum. uetem acutem siue clauden
 „ te. puto appellari. quod multos suo carcere clausit. & propinae
 „ subiecit potestati. nihil que in se retinet habet; et idcirco dicit
 „ tor tuosur. nō imitari potest uirgē dñi. de qua scriptū est;
 „ Uirgē dicitur & tonis. uirgē regni tui; quem dñs interficiet spū oris
 „ sui. habitaculum quondam machus scilicet tonis & amcorū fluctuū;
 „ quid dicitur diebolam de stirum penitentiam. & ueniam condeu
 „ turum. interpretentur nobis quo modo hoc accipiant quo dicitur
 „ tum est. & interficiet dicitur chonem qui est in machus siue codum. secun
 „ do enim loco in praesenti capitulo. in hebreico non appellatur
 „ leuiathan. Sed. then nin. quod prophete codum sonat; unde he
 „ brei. cū thameant leuiathan habitare sub terra & in adthe; &
 „ then nin. uero in machus; quae iudicia fabulosa est; quod quae dicit
 „ in sermo huius capituli. in die illic. eusebius prior uigil capituli.
 „ ne sequens prophete huc tempore coaptatur. hebrei cū & ceteris
 „ & placet tonis. sequenti. quod non propositum usamus; In die illic
 „ uinec me uenit eum. ego dñs qui seruo eam. repente propi
 „ nabo illi. ne forte uisat eum. nocte & die seruo eam;
 „ Septuaginta. In die illo uinec. Bonae desideria eius. ut prin
 „ cipillius sit. ego ciuitas fortis. ciuitas quae oppugnatur. frās
 „ tre potum dabo illi; Multum hebraicam in hoc loco a septuag
 „ ginta. editione discordat. idcirco singulce ut proposuimus

Gigantoma
chia

disseremus; uinec de quac supre loquitur eccias; uinec facta
ē dilato. in cornu in loco ubi quae debet intellegi. ipso dicen
te diseremus; Uinec enim dñi. scilicet othi domus ē isrl; de qua & in
pseclmo conitur; uinecom de egypto transtulisti & ceterc; huic
& per hieremiam propinat calicem merccissimum. cū enim mi
sisset eum ut potioner & omnes gentes; & huic se proph & celi
benter obtulisset officio. pñmē mebricare iubetur hierusale;
unde dicit; decepisti me dñe. & deceptus sum; bib & igitur hieru
selem. & praecinet ei. merccccc potio. ut placidū discat & fle
tū dicit que se dñs multo ecē tempore custodisse. & locū dedit
se paenitentiae. Et quic conuer tinoluerit. subito mebrican
dem; hoc enim diebus egisse uel noctibus; & ipsius se per caxi
lio ser ueretur; Septuaginta aū eandem pulchrē appel
lanc uinec in quac fuit lex & proph & e; sacerdotū & ponti
ficiū. & di notitia dicente scriptura; Notus in iudea dñi. in isrl
mccgnū nomen eius; quod celi putent iuxta editionē eorū
cedet clesicom per tinere; quac nihil est pulchrius. & de quac
dictū ē; gloriosc dicitur de te ciuitas dñi; quae pñnceps ē
geneticis iude; Et dicit in centico centicorū; filii mcor
mae pugnauer aduer sū me; & loquitur; ego ciuitas fir
mcc. ciuitas quae oppugnatur; pulchre q; oppugnatur
dicit. non se pugnat; Statim que ungit desynagogae. quae decepte
uer se est in caudam; frustra ei potum me cerū tybau docitinerū;
cepit & in tenebris eorū sui; Et quic apertam lucem non re
cepit per diem. corrut murus sus. omne quod sibi putcbat caxi
nullas que est aduer satorum quon cepit ecom. quod de con
traxit debemus intellegere portatibus; Indignatio non ē mihi;
quis dabit spincem & ueprem. in proelio gradia super eā. succendē
eccom paciter; An potius tenebo fortitudinem meā. facci & pccē
mihi. pccem facci et mihi; Septuaginta non ē quae non cedat
benderit ecom; quis ponet me custodem stipulac in cegro propter
aduer sionem hanc re pulicem; idcirco fecit dñs omnia quae dis
posuit; conbafesum dicit habitores eius. faciemus pccem illi.
pccem faciemus & Juxta hebraicam hic sensus ē; ego quidiebus

& noctibus semper mecum uincem conseruauit ne & terminer & eam
 ceper de siluacine bestiae deuorarent in quid indignationem
 non habeo. & nescio ferre peccatorem & reddere uni cuique quod
 meretur; ubi acquila posuit spinam & ue praem in hebraico
 scriptum est, Samir. Et scith. quod adhaerentem & locum sentium
 plenae significat, unde dicit, quis me docebit ut durus sim & mecum
 uincem clementiam & in proelio utraque certamine trucidentur
 incedam; ut graecidicor sup uincem quae ante seruccui. & succendam
 eam quae meo sepserem muro. an potius id ag & fortitudinem
 ut iram differam. & saluam eor euangelium clementiam; quae
 quae quae sunt legitur auctoritate serucoti, ΕΝΦΑΤΙΚΟC eam
 iuxta hebraicum legendam est, quis me faciat durum utque
 crudelium; ut uincem naturam mecum; hoc quippe in deserto sig
 nificatur. & spinis; ut eam quae in proelio conteram utque; suc
 cendam; quae semper mecum diligentia custodiam; an potius
 tenebo fortitudinem meam. quae xpm esse non dubium est.
 Et de quae legimus; xpm di uirtus & di sapientia & ipsa mihi
 peccatorem. & mandata & concilia; iuxta septuaginta
 hic est sensus; ut & personae accipiamus ecclesiae; ego uirtutes
 firma uirtutes multis uellente hastis; quae frustrededi pacu
 lac inimicae meae synagogae; accipiamur enim nocte & corru
 & murus eius; nullaque erit de caduer scolis potestatibus quae
 non cad praehendat eam rursum loquer; quid mihi prodest
 custodire eam; quae stipulam in se habet non frumentum; quae
 ita in caltae est ut ueprum plenae sit & spinarum; quae saluare
 re uolui. sed quia hostiliter mecum cogit. recessi ab eam. Dixerq;
 in me & gemeraticae postol; uobis quidem oportebat primum
 loqui uerbum di. Sed quomodo reppulistis illud et indignos
 iudicastis aeterna uitae. Ecce conuertimur ad gentes; idcir
 co faciat dnr quod minatus est; ut omnes in eam ardeant romano
 igne circum dacti uel certe ardeant. uirtus adq; peccatis. nec
 possint credenti a diaboli iacula restringere. omnes enim
 adulterantes; quae si libanus corda eorum; et illi qui prius habi
 tebant in eam postquam clamauerunt. acceptae uirtutes adque

Enphaticos

succensae dimittent eam. Et reconcilientes mundū dō di
cent facciamus pacē illi. pacem facciamus ei. hoc ē xp̄o. semp
senbenzer in epistolarum suis. Gratia uobis cum & pax ad dō pax
tre & ih̄u xp̄o dño n̄ro; de quibus in hō eodem proph̄ & c̄ legi
mus; quom̄ speciosi peder euangeli^z centium pacem; qui
dam hunc locum ad ecclesias referunt. quod custodiantur
quidem ad dō. sed multi in eis fructus non faciant. Et propt̄
ecc ab om̄is doctorib; succedantur cordib; ut clamitent.
Et confiteantur errorem suum. Et post ea pacem faciant
T. dō. qui uere cappelentur filii iacob; Qui egrediuntur de re
,, dice iacob. florebit & germinabit isrl; et implebunt
,, faciem orbis semine. Septuaginta; qui ueniunt filii
,, iacob; germinabit & florebit isrl; et implebit orbem ter
,, rarum fructus eius; post quā apostoli in toto orbe euang
gelium p̄dicantes dixerunt. faciamus pacem xp̄o; pa
cem faciamus ei qui n̄ ex celis fuerit de semine iacob. et in
apostolicam peruenierit dignitatem. appellabuntur
filii iacob; tunc germinabit & florebit isrl; uident doctrinā
filiorū suorum. uniuersum orbem fuisse completum. Et ad
tulisse fructus uberrimas. quos in iudea continens non ad
T. tulisset. Numquid iuxta placzā percutientis se per
,, cassit eā. cū sicut occidit interfectos eius sic occisus ē.
Locus iste dupliciter intellegitur; cū contra hierusalem.
ut dicat eam non tūc ad dō esse percutiam. ut ipsa percut
sit xp̄m. Et apostolos eius. cū contra gentium multi
tudinem. quod illis persequentib; ea effundentibus scōn
gumem xp̄i ^{apostoli} cū apostolici uiri. nihilominus sedatis eorū
,, curam habuerunt. Et reconciliauerunt eos dō. in mensu
,, ra contra mensuram. cū ab eis acc fuerit iudicibus eō. septu
,, ginta; rixant & exprobrant e mit tē eos; iuxta hebrai
cū hic sensus ē; sicut fecit hierusalem. sic recipi & iuxta men
suram quā mensces remittitur ei. tunc quae cumulatam
mensuram recipi & quando iudicii tempus aduenit. Et
cobiscerit eam dī; iuxta septuaginta; pendet & superio

huius quod dicitur; non enim sicut percutitur: nec
 sicut interficitur: qui iurabat contra apostolos
 & reprobrat eos doctoribus suis: Et precipiebat ne in nomi-
 ne christi loquerentur: propter ecclesiam dominus abiecit eos: & de suo se-
 pellat & regere; Meditatus est in spiritu suo durus per diem & noctem;
 septuaginta: non querens qui meditare habet in spiritu duro:
 interficere eos spiritu furoris; iuxta hebraicum hoc dicitur; in
 mensura: quia mensura est hierusalem recipere; propter ecclesiam dominus
 in spiritu suo duro adque uehementi meditatus est: siue locutus con-
 traxit in die estus; hoc est in persecutionis tempore: quando
 certior indignationis dies est adque poenitentia; iuxta sep-
 tuaginta: ad ipsam dicitur hierusalem: siue ad istum: non
 ne tu eras quae in spiritu tuo durissima: adque crudelis: & in furo-
 re blasphemis: ceruicium tuorum: apostolorum domini adque doctorum in-
 terficere cupiebat; Idcirco super his dimittebat iniquitates do-
 mus iacob: & iste omnis fructus: ut auferretur peccatum eius:
 quia posuit omnes lapides ad terram: sicut lapides cineris celli-
 sas; non stabunt luci & delubra; septuaginta: propter
 ecclesiam auferetur iniquitates iacob. Et haec erit benedictio eius:
 cum abstrulero peccatum eius: quando posuerint omnes lapides
 arcerum: contigitur quae cinerem comminutum: & non per-
 seuerabunt corbores eorum & idola; Quae reddat: cur
 postquam iudei in dominum miserunt in conuersum: ueniam consequantur:
 si uoluerint agere poenitentiam: ut impleatur sceleratorum
 oratio: Propter: ignosce eis: quod enim faciunt: nesciunt: pro-
 pter ea inquit dimittebat iniquitates domus iacob: Et auferre-
 tur peccatum eius: ut mereatur benedictionem dei: qui sibi
 maledictionem fuerat in praecuratur dicens: scilicet quis eius
 super nos: & super filios nostros: quia per apostolos de stirpe
 ista in toto orbe euangelium seminebitur: & destruetur ido-
 latria: Et comminuentur aere usque ad puluerem: succi-
 dentur luci: delubra corruent: & diuinus sub mysterio
 nuntius notitia praedicabitur; Quia enim munitur
 derolentur: speciosae relinquetur: & dimittebat quasi de

11 ferat; ibi pccs cedur utulus. & ibi ac cubabit. & consumet
 11 summittetes eius; septuaginta; & idola eorū Succendent
 11 quacsi lucas. Et longe habitans grex dēmitatur sicut grex de
 11 relictus. & erit multo tempore in pccs cacc. Et ibi requiescent;
 11 Et post multū tempus. non erit in eo omnium de. quia & sic cecur
 11 est; hierusalem ciuitas quondā firma. & que munita. quia
 11 non suscepit pccs filium. sed dixit. uenite occidamus
 11 eum. quia iste heres est. & nostrā erit hereditas. desolata erit;
 11 Et quae quondā fuit speciosa. de qua in hieze cihel dicitur.
 11 Similam & mel. & oleum comedisti. & speciosa faceret. uehe
 11 menter nimis. & in qua habebat ille de quo scriptū ē. Speci
 11 osus formae pccs filius hominū. relinquetur & dēmitatur qua
 11 si desertum. dicens dño ad apostolos; surgite. & abeamus hinc;
 11 ibi pccs cedur utulus. romconus exercitus; de quo & in alio loco. sub
 11 nomine apud dicitur est; Uacabat ecē aper de silua. & singulari
 11 ty ferus de pccs est ecē. Et ibi ac cubabit & consumet summi
 11 tetes eius. sub mē aphorē uinē & propozinum eius. ut nihil in
 11 ecē uiride. nihil remaneat flagellorum. sed omnia consumat
 11 inimicus; iuxta septuaginta. quia non receperunt pccs to
 11 rem bonum. propter ecē erunt quacsi grex dēlictus. Et pccs bunt
 11 morsibus bestiarū. & nihil in eis uiride remanebit. quia omnia
 11 sic citates possidebit; In sic citate messis illius. conterentur ma
 11 lieres uenientes. & docentes ecē. non ē enim populus sapiens.
 11 propter ecē non miserebitur his qui fecerunt eū. &
 11 qui formidat eū non pccs & eius septuaginta; mulieres ueni
 11 entes. aspēculo uenite; non est enim populus habens intel
 11 legentiam. propter ecē non miserebitur eorū qui fecerunt eor. &
 11 qui formidat eos non pccs &; Hoc quod dicitur. in sic citate
 11 messis illius conterentur. pro quo septuaginta. Inter prie
 11 ritatis sunt. non erit in ea quicquam uiride. quia & cecur iuxta he
 11 bræicū sequentibus copulatur. iuxta septuaginta. pccs
 11 sensui. Dicemus ergo pccs iuxta hebræicū. sic citate
 11 tis & mes sionis hierusalem. Et ut aper tius loquar. uacabat
 11 tempus aduenit de toto orbe. synagozorum turba

concurrat ut plangat hierusalem & in corde illius consolentur;
 siue aperte de mulieribus loquatur. quae nudatis pectoribus; scanzar
 nentes. ferunt lacrimas. & implent dñi. uerticium; filice
 hierusalem nolite me flere. sed plangite super uos. & super filios
 uestros; Magnaque infelicitas populi; & mulieribus; lamentatio
 nis ceterum discite. sicut repraehensio fuit populi isrl. quon
 do in iudicium libro in manu mulieris debitorum fecit seclum
 dñs. & tempore uicinate captiuitatis. trecentibus uiris. olda
 Mulier propheta; propter ea cum mulieribus longo conterentur
 timere. inbecillitate. fame. & squaleore confectae. & docebant
 populū miserabilem. quia non est popularis sapiens. nec intellexit
 creatorem suum. qui neglectus ab eis adque contemptus. non
 miserebitur peccatorum. & non parcet creator turcae suae. iuxta
 septuaginta. Democritus dicitur magdalene. ea ad iudaeam
 rick. & ceteris mulieribus quae primum uiderunt dñm resurgen
 tem. & tenuerunt pedes eius. Et ab eo audire meruerunt.
 Nolite timere. ite ad nuntiate fratribus meis. ut accedant
 in galileam. & ibi me uidebunt; De istis mulieribus. multo prius
 quoniam nescerentur. propheticus sermo praenuntiat. Et uocet
 ecci aspectu calo dominice passionis & resurrectionis. ut
 euangelium praedicent. Et iuxta hebraicam. doceant hieru
 salem siue terram isrl. quod iste sit dñs & dñs. populo enim isrl non
 habente sapientiam illo tempore. quando passus est dñs. & im
 plum est uerticium prophetae. Saclum me fac dñe quo
 defecit isrl. Et omnes declinauerunt. simul mutiles fecerunt.
 non est qui faceret bonum non est usq; ad unum. Uocantur mulieres
 despectu calo. ut quod ipsae uiderunt. apostoli nuntient isrl acutē
 de quo dictum est. Isrl non cognouit me. & popularis meus non in
 telligit. clementissimam creatorem ea factorem suum pro
 uocant in amaritudinem. ut nam quom eius miseret.
 haec pie quidem dicuntur. sed quomodo cum ceteris congruunt.
 Et consummationis mundi temporibus coaptentur. difficilis
 interpretatio est; Et ait in die illa. percuti & dñs ab euo
 fluminis. usq; ad torrens egypti; Septuaginta; Et erit

11 in die ille. concludat dñs. a fofice fluminis usq; ad rino corurcem ;
 Nisi iam xix & in die illo per quod docemur ecc quae dicitur est.
 super horibus copulanda poteremus quasi pro pñum capituli
 huius sensum seponere; nunc autem ad superiorem referenda
 sunt omnia; quò ciuitates munitae desolatæ erit. & speciosae
 quondam relinquatur quasi desertæ. & ibi utitur accubee
 bit. Et consumat propozines unese. & omnes sic cecubuntur.
 quò non e popular habens intell&ctum. & propter stulticiam.
 nullam a creatoris suo misericordiam consecutus est. idcirco
 percutiat siue concludat dñs. ab aluo uel rino fluminis usq;
 ad torrentem aegypti. ut in uniuersa iudea quae quondam
 re promissionis terra fuit. nullus repperietur sermo doc
 trinae. nihil scientiae scripturarum. de quibus & apostolus
 loquitur; Ut non contendamus iudeicis fœbalis. et mœn
 11 dectis hominum. quae uerantur a ueritate. & iterum sunt
 11 enim multi & non subditi. ac uaculoqui & seductores. quos
 11 oportet redarguere. praecipue de circuncisione. Alaeum autem
 siue riuum fluminis. iuxta hystoriam. euphratem possumus
 11 dicere. sicut & in septuagesimo primo psalmo Scriptum est;
 11 dominabitur cœcili. usq; ad mare. Et a flumine usq; ad
 11 fines terrae; Alu iordannem putent; & hoc notandum.
 quod in iudea terminis. flauius appellatur. in aegypti fini
 bus torrentis. qui turbidus aquas habet. & non per pœces;
 pro torrente aegypti. septuagesimo rino corurcem
 transtulerunt. quod e oppidum in aegypti. palestinae q; con
 finis. Non tam uerbis scripturarum. quam sensu uerborum
 septuagesimo; quod autem nos diximus percutiat. pro quo sep
 tuagesimo transtulerunt cym opa dei. id e concludat.
 aquilae et theodotio pœdicei. interpretati sunt. quod
 siue 11 uirga percutiat. siue ad uirgam recensit name
 rum. gregis sui intellegi potest. ut non in mœla sed in bona
 11 per te accipiat; Et a os congregabimini. unus et unus
 11 filii srt; septuagesimo; uos autem congregate. unum & unum
 11 nam filios srt; O filii inquit srt. pro quo interpretati

enfraten

rabdasi

est symmlechus domus isrl percutis aduersus uestris a quo
fluminis usq; ad torrentem aegypti. idē ab euphraten. usq;
ad nilum. uos uel ipsi congregemini ad finem dñi unus & unus.
quicquid iudaeorum turbae non credidit. per quos significat
peccatos & iudaeos in seculum ad totum dñm. credituros; uel cer
te O apostoli & apostolici uiri iudaeorum. multitudine
non credente. uos de toto orbe quos potuistis. quasi oues
morbidas referte ad oculum dñi & congregate eos cū
gentium populo. ut impleatur illud. quod psalmus & bernice
ber loquuntur ad iudaeos; Uobis quidem oportebat primū
adnuntiare uerbum dñi. sed quia indignos iudicatis secula
re. ecce conuertimur ad gentes; Et est in die illa. clonze
tur in tuba mcccgnce. et uenient qui perditii fuerunt de
terris assyriorum. Et qui ei & tunc erant in terra aegypti.
Et adorabunt dñm in monte scō in hierusalem; septuaginta
ta. Et est in die illa. conent tuba mcccgnce & uenient
qui perierant in regione assyriorū. Et qui perierant in aegypto.
Et adorabunt dñm super montem scō in hierusalem; In hoc
loco iudaei. cccs se sibi uoce promittunt. quod in consummatio
nem mundi. quando helim menus. suus uenerit de assyris. & de
terra aegypti. dispersus populus congregetur. & ueniet in
hierusalem. Et aedificato templo. adoret dñm suū. quod se
cundum litterā omnino fieri non potest. neque enī de assy
riis. recitum. Et de aegypto. sed de toto orbe terrarū qui
in xpm credituri sunt uocabuntur; ergo hoc significat. quod
innouissimā tu bca iuxta apostolum psalmum. omnes qui per
erunt in assyris et in aegypto. ad dñm ueniant; nec dicit
omnes filiorū isrl. sed omnes qui perierunt. per quod signi
ficat gentiū multitudinem. quod & idololatrye. & in cogit
ac philosophiae artibus obligati. ueniant ad fidem xpi.
Et adorant eū in ecclesia; tuba dū mcccgnce potest in
tellegi sermo euangelicus. de quo in hoc eodem prophēta legi
mur; Super montem scelsū ascende qui euangelizet sion.
Et scabite uocem tacem qui euangelizet hierusalem; mons

ergo scilicet & hierusalem ille est de qua scilicet diximus; & ces-
satis cessionem montem & ciuitatem diuinitus hierusalem caelestem
& multorum angelorum milico & ecclesiam primitiuorum qui scriptis
in caelis; Huc usque de consummatione mundi dictum est: & in
loco in quo seponere coepimus. Et ceterum dissipabit terram & nuda-
bit eam: quod praesenti uolumine continetur; Nunc adiuuante
immo inspirante nos christo: transsecimus ad nonum quod ceterum
prophetae habebit secundum; **EXPLICIT LIBRUM**

INCIPIT LIBER TERTIUS. UOLUENS
UARIUS molestis occupati explanatione in hestec
iam propheta per inter uocellae dicimus; unde & in
octavo uolumine: nunc post aliquantum temporis spectum trans-
imus ad nonam: non uelut & oblationibus in iudo-
rum: qui ignorantes quid audierint: quid loquuntur: de eo ceterum
iudicare quod nesciunt: quae probent: eruditos quae se estimant
et disertos: si decantur scriptoribus detrachant; quorum uocem &
mutilationem generaliam contemnerent: diuinae uocem &
ipsa misitae in praesentatione dicimus; dissipantes quae bella
uolant: domini enim locus: in pace est quae se superet omnem sensum;
quae & propheta desiderat deum: domine domine noster pace de-
nobis: omnia enim reddidisti nobis; sed iam proponemus hestec
ceptulam: Et cum moise ingrediamur nubem & caliginem: ut
deificetur uultus noster: Et uocem hebraicam cornu sit facti
es: ceterum quae & uolent tonitruum & fulgur: quae plebs
uilior uidere non potuit; Uocem coronae superbiae ebris ephra-
im & flor decidens gloriae & uocem eius: quae errant in uer-
tice uocellae pinguis simae: errantes acuno; ecce uocellae & for-
tis dicit: sicut impetum grandinis: turbo confingens: sicut
impetum ceterum multorum mundorum: Et emissa eam
super terram speciosam: pedibus calcabitur coronae super-
biae ebris ephraim; & erit flor decidens gloriae & uocem
uocem eius: quae est super uerticem uocellae pinguis: quae si tem-
poraneum ceterum ceterum: ceterum: quod cum aspexerit uident:
statim ut manu tenuerit: deuorabit illud; septuaginta; Uocem